

Asia: VN/3876/2022

Lausuntopyyntö sähköautojen latausverkoston kansallista kehittämistä koskevasta arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Mikä arviomuistiossa kansallisen sähköautojen latausverkoston kehittämiseksi esitetyistä toteuttamisvaihtoehdoista (A-C) on lausunnonantajan näkökulmasta paras vaihtoehto?

Toteuttamisvaihtoehto B: nykytilan jatkaminen ja toimenpiteiden tehostaminen

Miksi tämä toteuttamisvaihtoehto on lausunnonantajan näkökulmasta paras vaihtoehtoista?

Kuluttajaliitosta latausverkoston kehittymisen pitää tapahtua ensisijaisesti markkinaehtoisesti. Nykyisiä toimenpiteitä, joilla tuetaan vapaaehtoista latausverkoston kehittämistä, tulee tehostaa – esimerkiksi panostamalla latausinfrastruktuurin järjestelmälliseen suunnitteluun nykyistä enemmän sekä pohtimalla mahdollisuutta lisätä verkoston laajentamiseen tarkoitettua taloudellista tukea.

Kuluttajaliitto pitää perusteltuna muistiossa esitetyn kansallinen poikkisektoraalinen työryhmän perustamista. Työryhmä tarkastelisi infrastruktuurin rakentamistarpeiden ohella myös muun muassa infrastruktuurin yhteensopivuutta, käytettävyyttä, tietojen saatavuutta sekä energiaverkon joustavuutta koskevia kysymyksiä.

Mihin jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota?

Latausverkon tulee ensisijaisesti perustua autoilijoiden tarpeisiin – esimerkiksi sähköverkon kapasiteetin tulee olla toissijainen. Latauspisteiden pitää sijaita paikoissa, joissa autoilijat liikkuvat muutenkin, sillä tavoin ne palvelevat mahdollisimman hyvin autoilevien kuluttajien tarpeita. Latauspisteitä pitää olla riittävästi niin taajamissa kuin teiden varrella. Tarjolla pitäisi olla myös kuluttajien erilaisia tarpeita palvelevia latauspisteitä. Esimerkiksi paikoissa, joissa ihmiset pysäköivät autonsa pitkäaikaisesti pitäisi olla tarjolla hitaampia latauspisteitä – samalla pitää olla tarjolla myös riittävästi pikalatausmahdollisuuksia.

Olosuhteet eri puolilla Suomea vaihtelevat niin paljon, että latausverkoston kehittäminen ei voi perustua yhtenäiseen koko maan kattavaan malliin, vaan pitää huomioida alueelliset ja paikalliset

olosuhteet. Välttämättä koko Suomessa ei kaupallisista lähtökohdista synny riittävän kattavaa latausverkostoa. Kuluttajaliitosta pitääkin pohtia mahdollisuutta säätää latauspisteitä koskeva yleispalveluvollisuus sellaisille alueille, joille ei markkinaehtoisesti synny riittävää latausmahdollisuuksien tarjontaa.

Kuluttajaliitosta on tärkeää varmistaa se, että sähköautojen latausmahdollisuus on kaikkien kuluttajien käytössä kohtuullisella hinnalla. Käytettävien maksutapojen tulee olla sellaisia, että myös digitaidoiltaan heikoimmat autoilijat pystyvät käyttämään niitä eivätkä maksutavat vaadi ainakaan uusimpia älypuhelimia tai muita älylaitteita. Ihanteellisinta olisi, jos sähköauton latauksen pystyisi maksamaan yleisimmin käytössä olevilla maksukorteilla.

Latauksen hintatietojen pitää olla helposti saatavilla sekä riittävän selkeitä ja ymmärtettäviä.

Kannustettaessa ihmisiä siirtymään sähköautoiluun, tulee varmistaa latausverkoston luotettava toiminta. Jos ihmiset kokevat, että tarjolla olevat latauspisteet eivät toimi silloin, kun niitä tarvitaan, he eivät ole halukkaita hankkimaan sähköautoja.

Lausunnonantajat voivat tuoda esiin myös yleisesti näkemyksiään vaihtoehtoisten käyttövoimien infrastruktuurin ja erityisesti sähkölatausinfrastruktuurin kehittymisestä Suomessa.

Sähköautoilun yleistyessä latausverkosta tulee sellaista yhteiskunnan perusinfrastruktuuria, jonka pitää toimia luotettavasti. Latausverkon laajat ja pitkäkestoiset häiriöt voivat aiheuttaa vakavia häiriöitä yhteiskunnan toiminnassa. Kuluttajaliiton mielestä latausverkoston luotettavuus ja toimintavarmuus pitää varmistaa kaikissa tilanteissa. Pitää esimerkiksi varautua latausinfrastruktuuriin kohdistuviin kyberhyökkäyksiin.

Latausverkostoa kehitettäessä on huolehdittava myös markkinoiden kilpailun toimivuudesta. Itse latauspisteiden sijoittelussa on varmistettava se, että kuluttajille on riittävästi tarjolla kilpailevien toimijoiden palveluja. On huolehdittava myös siitä, että eri lataussovellukset eivät sido kuluttajia liian tiukasti tietyn palveluntarjoajan asiakkaiksi ja että kuluttajalla on mahdollisuus vaihtaa palveluntarjoajaa ilman kohtuuttomia hankaluuksia.

Niemi Timo
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry